4 / 2024

Občasník obyvatel a přátel obce Česká

Zprávy z České

Milí spoluobčané!

Zdá se to neuvěřitelné, ale téměř už uplynulo deset let od toho, co jsme spolu oslavili kulaté výročí 230 let trvání naší obce. Rok 1785 považujeme za rok jejího založení, i když přípravy započaly už o něco dříve. I my bychom se chtěli na příští jubilejní rok připravit včas. A budeme rádi, když se připojíte i vy.

Naše obec, kdysi Cinsendorf, od r. 1922 Česká, nepatří mezi nejstarší v okolí. Zato ale máme docela přesné informace o jejím počátku. Vznikla po rozparcelování lelekovského dvora, kdy noví osadníci dostali do dědičného pronájmu vždy takový díl půdy, aby se na něm uživila tak akorát jedna rodina – odtud se jim také někdy říká familianti. Stala se místem nadějí pro odvážné lidi z daleka i okolí, známe konkrétní jména všech prvních osadníků. Opustit domov, vrhnout se do nejisté budoucnosti, kdy hospodařit na svém znamenalo také řadu závazků a poměrně vysokých splátek (nešlo o charitu, pronájmy měly být pro panstvo výhodnější než samotné hospodaření), to jistě nebylo jednoduché rozhodnutí. Dá se bez nadsázky říct, že naše první obyvatele spojovala velká odvaha a víra. Ne víra náboženská, sešli se tu spolu evangelíci i katolíci, spojovala je ale víra ve šťastnou budoucnost na tomto místě. Naše vesnice byla jejich „zemí zaslíbenou“, ve které si chtěli vybudovat svůj šťastný domov.

Ne každému se to podařilo. Mnozí neustáli poměrně drsně nastavené podmínky, byli nuceni nově vzniklou osadu opustit a hledat štěstí jinde. Na jejich místo ale přicházeli další, vesnice se udržela a postupně rozrůstala. Měnila svůj charakter – už dávno není hlavní náplní jejích obyvatel polní hospodářství.

Přesto věřím, že touha původních osadníků mít zde šťastný domov v nás přetrvává.

Při příležitosti 240. výročí založení obce bychom chtěli vzdát hold všem, kteří se k tomuto cíli snažili v minulosti přispět. „Otcům zakladatelům“, jejich pokračovatelům, všem našim předchůdcům. Osudy, které nás, obyvatele České, zavály zrovna sem, jsou různé. Některé rody tu vydržely od samých počátků, jiní se přistěhovali teprve nedávno.

Máte i vy doma nějaké upomínky na své předky, které přibližují jejich život v minulosti? Chcete se podělit s informacemi, kdy a odkud se vaše rodina do České přistěhovala, co vás sem přitáhlo? Chystáme výstavu, kde bychom rádi shromáždili zajímavosti z minulosti obce, fotografie, dokumenty, zapomenuté předměty denní potřeby našich předků... Budeme rádi, když se i vy připojíte (zapůjčené fotografie okopírujeme a brzy vrátíme). S přáním krásných podzimních dnů

Jana Chiniová, starostka

Volby do zastupitelstev krajů

se konají

v pátek 20. září 2024 od 14.00 hodin do 22.00 hodin
a
v sobotu 21. září 2024 od 8.00 hodin do 14.00 hodin.

V obci Česká je zřízen jeden volební okrsek se sídlem v budově Komunitního centra Česká, Česká č.p. 83.

Komunitní centrum slouží dětem

V části komunitního centra se po dobu stavebních úprav provizorně ubytovala školka.

CVIČENÍ SENIORŮ A SENIOREK

v úterý od 10.00 – 11.00 hod.
v Obecní sokolovně Česká, Česká 1.

Společné půjčování krojů pro děti na hody.

Kroje se budou půjčovat z půjčovny ve Slatině

http://www.kyjovskekroje.cz/

Cena:

- Dívčí kroj (včetně věnečku) **600**,- **až 1300**,-
- Chlapecký kroj (včetně kloboučku) **600,- až 1300,-**
- **! POZOR! Nově účtuje půjčovna 500,- zálohu za případné větší znečištění či poškození kroje.**

Pro zájemce:

1. Do 19.9.2024 poslat info a požadované míry viz. www stránky půjčovny (**dívčí kroj**: obvod hrudníku, obvod pasu, délka od pasu ke kolenům, výška postavy, **chlapecký kroj**: obvod hrudníku, obvod přes boky, délka od pasu ke kotníkům, délka od krku k zápěstí, výška postavy, obvod hlavy) na email: katerina.vlasakova@ais.cz
2. Do 29. 9. 2024 se budou vybírat peníze (jak domluva emailem).

Vydávání v pátek 4. 10. 2024, místo a čas ještě upřesním, ale pravděpodobně během stavění máje v sokolovně

Vrácení do neděle 6. 10. 2024 do 22h, buď po osobní domluvě během víkendu (nebo opět v sokolovně během nedělního cimbálu).

Dotazy na katerina.vlasakova@ais.cz , tel.: 602 766 063

Kateřina Vlasáková

Hody v České

4. 10. – 6. 10. 2024

Pátek 4. října

16:00 **Stavění máje stárky a hodovou chasou**
17:00 **Posezení pod májou s HCM Kubíci a Staňou Rosypalem**

Sobota 5. října

9:00 **Zvaní na hody**

15:00 **Průvod obcí od sokolovny**
Předání hodového práva, svěcení práva a vína u kapličky

18:00 **Česká beseda pod májou**

20:00 **Zahájení hodové zábavy**
K tanci a poslechu hraje DH Blučiňáci – Vstupné 150 Kč
Vstup pouze ve společenském oblečení – Krojovaní zdarma

Neděle 6. října

11:00 **Mše svatá v kostele sv. Máří Magdalény v Kuřimi**
autobus odjíždí v 10:30h z návsi
18:00 **Hodové dozvuky s CM Primáš**
Vstupné dobrovolné

OBEC ČESKÁ 2024

mobilní svoz odpadů

Přistavení kontejnerů proběhne

v sobotu 26. října 2024 od 8.00 do 11.00 hodin.

u Obecního úřadu Česká.

Co lze odevzdat při mobilním svozu:

Velkoobjemový odpad -
rozměrné odpady z domácností - koberce, starý nábytek….
Nebezpečný odpad -
oleje, brzdové kapaliny, barvy, ředidla a jiné chemikálie, včetně znečištěných obalů z těchto odpadů, akumulátory, monočlánky, hnojiva, čistící prostředky, elektrospotřebiče z domácností atd.

Co nelze odevzdat při mobilním svozu:

eternitové a azbestové předměty, léky

SBĚR ŽELEZNÉHO ODPADU

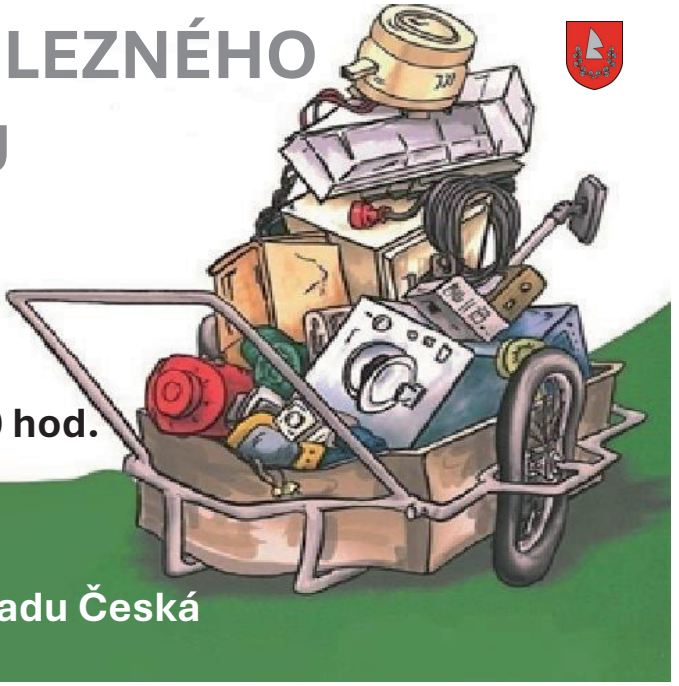

V sobotu

12. října 2024

od 8.00 – 10.00 hod.

u Obecního úřadu Česká

Stará garda ještě rozhodně nepatří do šrotu!

Ze setkání v hospůdce Pod Lípou

Podzimní aktivity v Komunitním centru Česká

Workshopy komunikace

Od 7. 10. 2024 v termínu 1x za 14 dní budou vždy v pondělí probíhat workshopy komunikace – na principu **Nenásilné komunikace** si zažijeme a vyzkoušíme, jak můžeme rozvíjet vzájemné porozumění a důvěru u dětí, partnerů, nebo kolegů. Probereme teorii a vše si hned vyzkoušíme v bezpečné skupince.

Termín: vždy v pondělí, liché týdny od 16.30 – 18.00 hod, 1x za 14 dní místo Komunitní centrum Česká

Lektor: Bc. Jana Šťastná

Cena: první setkání je „ochutnávkové“ zdarma, dalších 10 setkání – 2 200 Kč/osoba.

Zajímá vás dobrovolnictví?

Zveme vás na besedu s paní Maláškovou, která nám představí dobrovolnické programy Dobrovolnického centra Oblastní charity Tišnov – jak je mohou využít klienti či dobrovolníci. Beseda trvá cca 20 minut a následovat bude diskuze. Můžete získat informace o dalších službách OCH Tišnov osobně.

Termín: pondělí 23. 9. 2024 v 16.00 hod. Komunitní centrum Česká

Deskohraní

Na podzim se můžete těšit na další „Deskohraní“, v neděli 13.10. 2024 od 16.00 hod (detaily setkání upřesníme na FB a na webu). Chcete se přijít pobavit? Chcete se něco nového naučit a tvořit? Máme pro vás nachystané deskové hry a malé občerstvení. Přímo na místě vám deskoherní nadšenci vysvětlí pravidla hry, kterou si vyberete. Můžete se přidat k nějaké skupince, nebo přijít s vlastní „partou“.

Šití

Termíny na šití/tvoření pro děti:

Chystáme pro vás i vaše děti další dílničky s šitím, napište si do svých diářů tyto termíny:

V pátek 4. 10. od 16.30 – 19.00 hod – budeme šít čelenky nebo úchytky na

kabely, počet účastníků je maximálně 8 dětí.

V pátek 1. 11. od 16.30 – 19.00 hod – si vytvoříme/ušijeme výzdobu na Halloween.

V pátek 29. 11. od 16.30 – 19.00 hod – budeme tvořit vánoční dárky, výzdobu.

Kvůli omezenému počtu účastníků prosíme o přihlášení zde:

QR kód, nebo e-mail ceskakc@gmail.com

Termíny na šití/tvoření pro dospělé:

Pátek 15. 11. od 16.30 – 19.00 a v sobotu 16. 11. 2024 od 9.00 – 14.00 hod – budeme šít v Komunitním centru košilovou blůzku. Zájemcům pošleme informace o ceně za kurz na e-mail. Pomůžeme vám udělat si vlastní střih, který vám bude přesně sedět a budeme vás provázet při šití. Blokujte si místo na ceskakc@gmail.com.

Logopedie

Potřebujete logopedii? V Komunitním centru Česká od 24. 9. zahájíme s paní Mgr. Monikou Azzouzi hodiny logopedie. Více informací získáte na e-mailu m.azzouzi@seznam.cz.

Tanečky pro děti

Paní učitelka Martina Vetešníková, (taneční obor ZUŠ Kuřim) – zahájí v září hodiny tance s vašimi dětmi. Z důvodu přesunu MŠ do budovy Komunitního centra budou hodiny probíhat v Sokolovně. První hodina je seznamovací a zdarma (vyzkoušíte, jak se vám i vašim dětem líbí). Cena je za pololetí a platí se lektorce. Prosíme o vaše přihlášení na email ceskakc@gmail.com

Zlepšujeme se v angličtině

Jste mírně pokročilý? Každý čtvrtek od 18.30 – 19.30 hod se pod vedením lektora Aleše Sovy scházíme v Komunitním centru na výuce a konverzace v angličtině.

Lektor Aleš Sova učí angličtinu přes 20 let, má certifikáty Cambridge a zkušenosti přímo z anglicky mluvící země, kde delší čas pobýval.

Jeho lekce budou vždy ve čtvrtek v Komunitním centru od 18.30 – 19.30 hod za cenu 240 Kč/hodinu na osobu. První hodina je zkušební zdarma, následně uhradíte cenu za 10 hodin přímo lektorovi.

Náš úterní lektor Václav Hemer se věnuje výuce angličtiny již více než 15 let, má zkušenosti s individuální, skupinovou i firemní výukou, učí jak dospělé, tak děti. Vystudoval magisterský obor Lektorství anglického jazyka na Pedagogické fakultě MU v Brně. V současné době učí pro brněnské jazykové centrum English4all.

Jeho lekce budou vždy v úterý 18.00 – 19.00 nebo 19.00 – 20.00 hod.

Hodiny se otevřou pouze při dostatečném zájmu (minimálně 4 osoby).

První lekce je zkušební, dále se hradí vždy 10 lekcí za cenu 240 Kč/hodinu na osobu.

Pokud máte zájem, napište nám na ceskakc@gmail.com.

Doučování v Komunitním centru

Potřebuje vaše dítě doučování?

Poskytneme vám prostor, zázemí, organizační zajištění, seženeme vám doučujícího.

Napište nám věk vašeho dítěte, učivo, ve kterém se mu hodí pomoc, třída kterou vaše dítěte navštěvuje.

Zprostředkujeme vám skvělého kouče, který pomůže vašemu dítěti s psychickou přípravou na přijímací zkoušky.

Máte jiný nápad na aktivitu v Komunitním centru? Napište nám!

Taneční přípravka pro děti

SOKOLOVNA ČESKÁ

KAŽDÉ PONDĚLÍ

16.30 - 17.30 HOD

DĚTI OD 4 - 8 LET

CENA 1 500 KČ

1 X TÝDNĚ OD 9. 9. 2024

NEBO

PŘIHLASTE SE NA
CESKAKC@GMAIL.COM

NOVINKA

Logopedie

Komunitní centrum Česká

1X ZA 14 DNÍ, LICHÉ TÝDNY

od úterý 24. 9. 2024 od 13.00 do 15. 30

- **na terapii chodí dítě se zákonným zástupcem**
- **dítě bude mít svoji logopedickou složku s materiály**
- **obdrží materiály pro procvičování doma**

Cena: 300 Kč logopedické sezení /30 minut - v ceně je cílená logopedická intervence s logopedem plus materiály k procvičování

KONTAKTUJTE NÁS

ceskakc@gmail.com

CHCETE SE ZLEPŠIT V ANGLIČTINĚ?

KURZY PRO ZAČÁTEČNÍKY, MÍRNĚ POKROČILÉ A POKROČILÉ

KOMUNITNÍ CENTRUM
ČESKÁ 83

HODINY ANGLIČTINY - S LEKTOREM ALEŠEM SOVOU NEBO VÁCLAVEM HEMERKOU

Kurzy budou vypsány při dostatečném počtu přihlášených

První zkušební hodina zdarma

úterý 18.00 - 19.00 hod

úterý 19.00 - 20.00 hod

čtvrtek 18.30 - 19.30 hod

Přihlášení nebo

ceskakc@gmail.com

DESKOHRANÍ

PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

POKRAČOVÁNÍ ÚSPĚŠNÉHO DESKOHRANÍ:
MÁME PRO VÁS NACHYSTÁNY DESKOVÉ HRY DIXIT, CANVAS, BANG, KARAK, KARTOGRAFOVÉ, PRÁTSKÉ KOSTKY... A DALŠÍ, ZKUŠENÍ "HRÁČI" VÁM VYSVĚTLÍ PRAVIDLA KAŽDÉ HRY, KTEROU SI VYBERETE.

TĚŠÍME SE NA VÁS!

ZAČÍNÁME V NEDĚLI 13. 10. 2024

Spolufinancováno Evropskou unií

BRÁNA BRNĚNSKA, z. s.
místní akční skupina

Klub seniorů KLAS

Program schůzek na období září – prosinec 2024

9. 9. 2024	**Téma**: Rostou? Aneb Češi – národ houbařů
16. 9.2024	Vycházka
23. 9.2024	Charita Tišnov – beseda od 16 hod. v KC
7. 10. 2024	**Téma**: Leoš Janáček – výročí 170 let od narození
21. 10. 2024	Vycházka
4. 11. 2024	**Téma**: Česko – velmoc knihoven
6. 11 .2024	Pečení perníčků
11. 11. 2024	Sv. Martin – děti z MŠ
18. 11. 2024	Vycházka (tvoření) – dle počasí
2. 12. 2024	**Téma**: 100 let od prvního rozsvícení vánočních stromů na náměstí našich měst
9. 12. 2024	4. ročník „Podupávání u Améby“, zdobení stromku
16. 12. 2024	Vánoční posezení s ochutnávkou cukroví

Schůzky se konají v klubovně komunitního centra (KC) vždy od 16 hod.
Klubovna je přístupná již od 15.30 hod., prosím o včasný příchod, abyste si mohli připravit občerstvení.
Vycházky budou upřesňovány s ohledem na počasí.
Program bude aktualizován průběžně, podrobnější informace obdržíte e.mailem, popř. sms.

Liba Šebrlová

Tradiční grilování

Zámek v Lysicích

Zámek ve Slavkově u Brna

Z historie naší školy

S naloženým chlívkem a čestným občanstvím pryč z Lelekovic

Když jsme si minule povídali něco o historii naší školy, dostali jsme se od počátků v lelekovickém „Koutě“ až k postavení nové budovy na jejím současném místě. Jen krátce pro připomenutí a upřesnění: nařízení k rozšíření stávající školy obdržela místní školní rada už ve školním roce 1876/77, kdy se v jediné místnosti muselo tísnit 146 žáků (pokud tedy přišli do školy). Pokyn od okresní školní rady zněl jasně: školu rozšířit, přistavět patro ke stávající přízemní budově. Jenže Lelekovičtí se do stavby nehrnuli a nařízení si nevšímali. V roce 1883, když školu opět navštívil inspektor, se už počet žactva blížil 160. Jejich výsledky i kázeň byly sice hodnoceny příznivě, podmínky výuky však naopak. Na opakovanou výzvu k přístavbě a zřízení dvou tříd ale správci opět nedbali, ani se nenamáhali odpovědět.

Ve školním roce 1885/86 se už tísnilo v jediné místnosti s jedním učitelem 176 dítek, dnes něco nepředstavitelného. Ale i podle tehdejší vyhlášky už pro takový počet žáků bylo třeba zřídit hned tři třídy, bylo tedy potřeba postavit budovu novou. Nicméně Lelekovické to nechávalo klidnými, naléhání učitele je otravovalo, zostouzeli ho, z nařízení shora si nic nedělali, dokonce ani když k němu v r. 1886 přibyla výstraha hrozící pokuty, zatím nekonkrétní.
Ke zlomu došlo až následujícího roku, 1887. Baron Pillerstorff, nový předseda okresní školní rady, si totiž takové ignorantské chování nenechal líbit. Pokutu jasně vyčíslil a termín k stavbě dostali Lelekovičtí doslova šibeniční: *...nařizuji místní radě školní, aby pod uvarováním pokuty 100 zl. ve srozumění s představenstvy přiškolených obcí a velkostatkem do 8 dní ku stavbě školy přikročila a že se tak stalo zprávu ihned sem podala.*
C. k. okr. školní rada
v Brně dne 9. dubna 1887
předseda:
Pillerstorff mp.

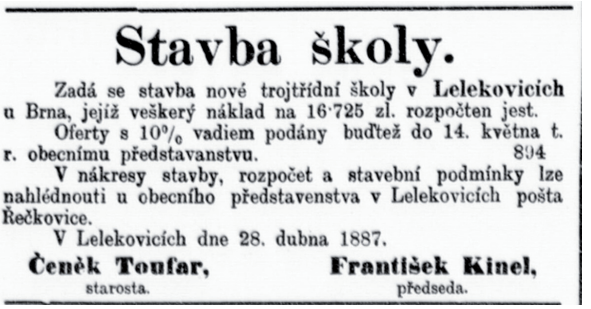

Stavba školy.

Zadá se stavba nové trojtřídní školy v **Lelekovicích** u Brna, jejíž veškerý náklad na 16·725 zl. rozpočten jest.

Oferty s 10% vadiem podány buďtež do 14. května t. r. obecnímu představanstvu. 894

V nákresy stavby, rozpočet a stavební podmínky lze nahlédnouti u obecního představenstva v Lelekovicích pošta Řečkovice.

V Lelekovicích dne 28. dubna 1887.

Čeněk Toufar, starosta. **František Kinel,** předseda.

Osm dní, to pravda není na zahájení stavby mnoho. Ale vždyť měli na přípravy celých deset let, tak co? Hrozba od ctihodného barona zabrala.

V Lelekovicích u Brna prodá se dne 29. června t. r. ve veřejné dražbě stará

školní budova.

Odhadní cena 1500. 1204

Israelité ku dražbě připuštěni nejsou. Bližší u předsedy míst. škol. rady.

Frant. Kincl,
předseda.

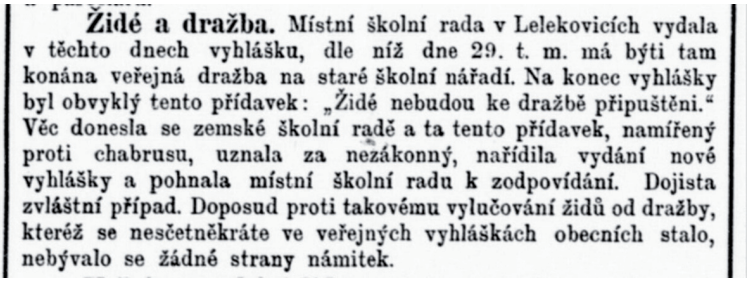

Židé a dražba. Místní školní rada v Lelekovicích vydala v těchto dnech vyhlášku, dle níž dne 29. t. m. má býti tam konána veřejná dražba na staré školní nářadí. Na konec vyhlášky byl obvyklý tento přídavek: „Židé nebudou ke dražbě připuštěni." Věc donesla se zemské školní radě a ta tento přídavek, namířený proti chabrusu, uznala za nezákonný, nařídila vydání nové vyhlášky a pohnala místní školní radu k zodpovídání. Dojista zvláštní případ. Doposud proti takovému vylučování židů od dražby, kteréž se nesčetněkráte ve veřejných vyhláškách obecních stalo, nebývalo se žádné strany námitek.

Kuriózní antisemitský inzerát a následná reakce v dobovém tisku (r. 1887)

Ačkoli tedy *proti stavbě školy byli všickni občané,* jak sarkasticky konstatoval pan učitel Valentin Lisa, náhle šlo vše jak po drátku. Se stavbou počal královopolský stavitel Ferdinand Sehnal dne 23. května 1887 (byla mu svěřena 15. května) a 29. září stejného roku už byla dokončena. Pak ji ještě zkolaudovali, následovalo slavnostní svěcení a 28. listopadu 1887 se počalo v nové školní budově vyučovat. V lednu 1888 vzniká druhá třída, pomocným učitelem je jmenován Josef Matoušek, zatímco Valentin Lisa se stává nadučitelem. Musela to být velká úleva, i když na zřízení požadované třetí třídy si učitelé i děti museli počkat až do školního roku 1900/1901, takže nadále byl počet žáků ve třídách velmi vysoký, kolem 80 i víc. Valentin Lisa si snížení počtu žáků na nějakých 50 už moc neužil, v červenci 1901 na vlastní žádost nastoupil do penze. V Lelekovicích působil celých 35 roků (přišel sem z podučitelského místa v Kuřimi). Nepřátelství místních ho však poznamenalo, a tak na něj asi neudělalo žádný velký dojem, když mu na rozloučenou udělili čestné občanství. Alespoň tak můžeme soudit z drobnosti zachycené ve školní kronice: když odcházel na odpočinek, sbalil a odvezl si dokonce i chlívek, který sám na své náklady u školy zbudoval, stejně jako si musel na své náklady vysadit a oplotit školní zahradu. Lelekovská obec mu nedarovala nic, tak ani on asi neměl chuť nechávat tu něco jí. Už minule jsme si také všimli poznámky, že ačkoli v mládí vlastenec, ve stáří se Valentin Lisa poněmčil. Vzhledem k tomu, u koho nacházel zastání a jak s ním zacházeli vlastní, se tomu asi nelze divit.

Jak syn nadučitele z Lelekovic málem svrhl vládu

Valentina Lisu, otce známějšího Valeše Lisy, učitele, sbormistra a sběratele lidových písní, vystřídal v Lelekovicích na nadučitelském postu další otec známějšího syna. I když těm, kdo se nezajímají o legionářskou tématiku, dnes jméno Metoděj Pleský už taky asi moc neříká. A na jméno jeho otce, učitele Antonína Pleského, se už asi úplně zapomnělo.

Přitom i on byl jistě obdivuhodnou osobností. Narodil se r. 1849 v Doubravníku, jeho učitelské povolání ho ale zaválo na řadu dalších míst. Do Lelekovic přišel r. 1901 z Popovic. Byl to prý učitel dobrý a přísný. I on ale u Lelekovských narazil, i když jemu na rozdíl od předchůdce Lisy postavili alespoň ten chlívek. Jenže žádná další podpora nepřicházela a okrasné šípky, které zanícený učitel-sadař před školou vysadil, záhy někdo podřezal. Pleský však nebyl z těch, co se zaleknou. Pořádek ve škole si dokázal zjednat sám, nakonec to nejhorší už před ním probojoval jeho předchůdce. Navíc byl Antonín Pleský zaníceným vlastencem, který si nenechal jen tak něco líbit. Dokonce byl proto souzen a popotahován rakouskými úřady, snad prý i vězněn. Našla jsem záznam o jednom jeho incidentu, který dobový český tisk s pohoršením probíral.

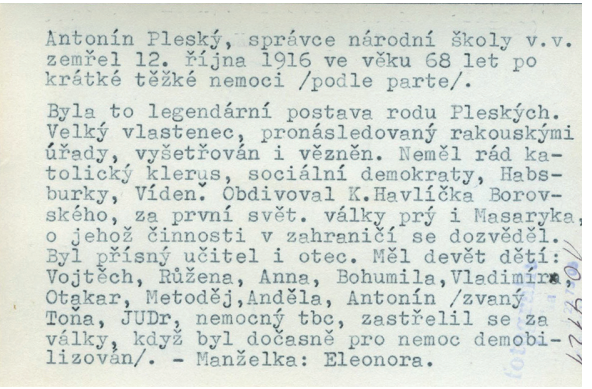

Antonín Pleský, správce národní školy v.v. zemřel 12. října 1916 ve věku 68 let po krátké těžké nemoci /podle parte/.

Byla to legendární postava rodu Pleských. Velký vlastenec, pronásledovaný rakouskými úřady, vyšetřován i vězněn. Neměl rád katolický klerus, sociální demokraty, Habsburky, Vídeň. Obdivoval K.Havlíčka Borovského, za první svět. války prý i Masaryka, o jehož činnosti v zahraničí se dozvěděl. Byl přísný učitel i otec. Měl devět dětí: Vojtěch, Růžena, Anna, Bohumila, Vladimír, Otakar, Metoděj, Anděla, Antonín /zvaný Toňa, JUDr, nemocný tbc, zastřelil se za války, když byl dočasně pro nemoc demobilizován/. - Manželka: Eleonora.

Antonín Pleský. Za fotografii s textem děkujeme Radkovi Láškovi

Mladý ruský legionář Metoděj Pleský (zdroj Legie 100)

Dokresluje atmosféru tehdejšího většinově německého Brna, kterou si už dnes těžko dokážeme představit. Incident se odehrál 1. října 1905. Pan učitel měl tehdy nějaké vyřizování v Brně, kam dojel ranním vlakem. Poblíž nádraží se ale pohybovaly tlupy Němců, kteří české venkovany přijíždějící ráno do Brna vítali plivanci, nadávkami a holemi. Tak napadli i jednoho rolníka z Blažovic, čehož byl Antonín Pleský svědkem. Mladý Němec ho přetáhl holí a prchal pryč, za naprostého nezájmu poblíž stojícího policajta – Němce Leopolda Klímy. Útočník rozhodně nebyl sám, zranění z potyček bylo víc a byla i krvavá, vřava nešla přeslechnout. Pan učitel tedy zamířil k policajtovi a dožadoval se jeho zásahu. Ten se však ošíval, že nic neviděl, a k zásahu se neměl. Pleský zvolal k okolostojícím: dobře si zapamatujte číslo tohoto policajta, budu si na něho stěžovat. Načež byl zatčen a obviněn z výtržnictví a urážky stráže.

Přestože byl pan nadučitel Pleský u soudu obvinění plně zproštěn, znamenalo to pro něj 5 měsíců nepříjemného popotahování. Když se zástupce obžaloby podivoval, proč *„tak usedlý člověk všímal si něčeho podobného“*, odpověděl mu pan nadučitel*: „Jsem též státním občanem a bylo mou povinností, abych ujal se napadených, zvláště když nemohli se dovolati pomoci.“* A autor soudničky dodává: *„Dle slov zástupce obžaloby dalo by se soudit, že my Čechové měli jsme se nechati utlouci a neměli práva ani se brániti.“* (Moravská Orlice, 22. 12. 1905)

Zapamatujme si tato slova. Neboť přesně za 33 let od tohoto incidentu, 1. října 1938, se jimi pokusí řídit i syn Antonína Pleského Metoděj. Tentokrát už nepůjde o banální potyčku někde u nádraží a Němci už nebudou mít v ruce jen klacky. V sevření a ohrožení bude celá republika.

Když byla na konci září 1938 podepsána Mnichovská dohoda, odhodlání lidí bránit svou zemi nepolevovalo, naopak. Zklamáním bylo nejen zrádné jednání západních

spojenců, ale i Benešovo podvolení se. Davy lidí protestovaly proti rozhodnutí vlády přijmout podmínky diktátu.
Nebudeme řešit, jak reálné bylo ubránit se proti německé přesile, na to se názory dodnes různí a teprve skutečnost by ukázala, kdo měl pravdu. Jisté však je, že v té době ještě žili lidé (a mnohdy byli v plné síle), kteří zažili zázrak úspěchu boje Davida s Goliášem. Legionáři, kteří se probili vítězně Ruskem, uprostřed moře bolševiků obsadili celou transsibiřskou magistrálu.

S ruskou manželkou Alexandrou

Jedním z nich byl i podplukovník Metoděj Pleský, který zrovna velel pěšímu pluku v Sedlčanech. Přesně v legionářském duchu se rozhodl jednat. Hned 1. října 1938 svolal důstojnický sbor a (podle zaznamenaného svědectví) pravil: *„Pánové, Praze je zle. Rozkrádají nám naši krásnou zem, pro kterou jsem v legiích bojoval. Já jako jeden z jejích spolutvůrců to nemohu připustit. Pánové, potáhneme na Prahu. Mám k dispozici čtyři prapory. Jeden obsadí Košíře, jeden Bílou Horu, jeden Rokosku a jeden Žižkov. Nezapomenout na rádiovou vysílačku. Pošlou se telegramy do všech posádek a ručím za to, že všechno půjde s námi.“*
Nato se pplk. Pleský rozhodl co nejrychleji spojit s dalším schopným velitelem, legendárním generálem Radolou Gajdou, nyní ovšem odstaveným likvidační politikou Hradu. Zde nemáme prostor celou vzpouru dopodrobna probírat, zájemce odkážu na články badatele Radka Láška (kniha Postavení Vltava, časopis Reflex: Příběh rebela z legií), ze kterých sama čerpám. Ve zkratce: Pleský v Praze Gajdu nezastihl, nepodařilo se mu ani předat napsaný vzkaz. Jeho zástupce v Sedlčanech, major Jelínek, mezitím projevil iniciativu, Pleského „napráskal“ nadřízeným a než mohlo ke vzpouře dojít, byl odhodlaný vůdce zatčen a seděl ve vyšetřovací vazbě.
Dovedeme si představit, že za takový čin hrozil Pleskému nejvyšší trest. Nakonec ho ale „uklidili“ do blázince, kde měla být přezkoumána jeho příčetnost. Jak podotýká

Radek Lášek, je velmi pravděpodobné, že se tak stalo na neoficiální pokyn nějakého legionářského generála. Sám Pleský ale svého činu nelitoval ani zpětně:

„Když vídeňský rozhlas oznámil, že republika přistoupí na jakoukoliv parcelaci, zamyslil jsem se, že jsem od táty jako Čech vychován, promyslil jsem si veškerou minulost svého národa a přitom ozvalo se mi mé svědomí a vědomí odpovědnosti, že takto nelze nečinně přihlížet k rozpadu republiky. Jako první povinnost rozhodl jsem se obsadit Prahu a změnit vládu, abych udělal pořádek ve státě a zachránil, co se ještě zachránit dá.“

Vlastním pořádkem. Tak přesně se zachovali legionáři v Rusku, když je sám Masaryk nutil naivně složit zbraně k nohám bolševiků. Neposlechli, na čeljabinském sjezdu společně rozhodli postupovat dál *vlastním pořádkem.* Odpovědnost za celou akci přijali osvědčení velitelé Gajda, Čeček a Vojcechovskij. A bylo z toho vítězné tažení a jeden z nejsilnějších argumentů pro mocnosti při vyjednávání o vzniku naší republiky. Metoděj Pleský se právě v tomto duchu chystal dělat pořádek. Když vedení selže, nelze je slepě následovat.

Metoděj Pleský v pozdějším věku

„Dnes dívám se na své vojenské rozhodnutí naprosto stejně, jen lituji, že se můj plán nemohl státi skutkem, jelikož národ by mně jistě byl vděčen. Jsem přesvědčen, že by to šlo zařídit bez krve, že by šel za mnou nejen celý pluk, ale i národ. To, že předsedou vlády byl jmenován gen. Syrový, považuji za velkou chybu. Nikdy nikomu nevelel, jen jedné rotě u Zborova a tam byl raněn ještě před bitvou. Žádný řádný voják nemohl mít k němu důvěru. Nemá vlohy ani vojenské, tím méně politické. Pro mne platí gen. Krejčí, Vojcechovský, Eliáš a jiní. Odchodem gen. Čečka přišel národ o nejzasloužilejšího vojáka našeho zahraničního vojska…“

Tak vzpomínal Pleský vděčně na generála Čečka, pod jehož velením v legiích sloužil a o němž napsal i knihu *Bratr generál*. Jinak se totiž Metoděj Pleský proslavil jako úspěšný a talentovaný spisovatel, své zážitky z legionářského tažení zachytil v několika knihách, nejznámější je série *Velezrádci*.

Z blázince ho sice brzy propustili, jeho případ byl tiše smeten ze stolu, ale nebyl tam bohužel (nebo bohudík) naposledy. Za války se ještě stihl zapojit do zahraničního odboje na té „nesprávné“ západní straně, i tak ale bylo jasné, že u nás mu už pšenka nepokvete. Beneš nikdy neodpouštěl těm, co mu jednou zkřížili cestu, a nastupující bolševici by tohoto svého bijce už vůbec nešetřili. Konec života strávil tedy Metoděj Pleský v ústraní psychiatrické léčebny v Kroměříži, kde i 18. 8. 1953 zemřel. Jak podotýká Emil Kautský, který tu po jeho osudu pátral, bylo mu v krásném a poklidném prostředí léčebny jistě mnohem lépe, než jeho kolegovi gen. Vojcechovkému v ruském gulagu, do kterého byl bez jakéhokoli zastání odvlečen přes všechno, co pro naši zemi vykonal (zemřel tam r. 1951).

Hrob rodiny Pleských na lelekovickém hřbitově

Kde je Metoděj Pleský pohřbený? V Lelekovicích, hned za kostelem, odpočívá zcela jistě jeho otec, pan nadučitel Antonín Pleský. Ve společném hrobě je tu pohřbena i rodina jeho dcery – Adamcova. Kdo všechno z rodiny Pleských tu ale leží, to nevím. Pan nadučitel měl kupu dětí, na rubu fotografie, kterou mi laskavě poskytl badatel Radek Lášek, je uvedeno, že devět, v novinách ho dokonce označili za otce jedenácti dětí. Metoděj se narodil r. 1891, během Antonínova působení ve škole v Domašově. Od r. 1901 bydleli na škole v Lelekovicích, Metoděj studoval reálku a sochařskou školu v Brně. Ale po vojně a dlouhém pobytu u legií už v armádě zůstal. Umělecké vlohy mohl realizovat alespoň při psaní knih. Kdo ví, možná mohl být i úspěšným sochařem. A možná stačilo, aby jen v osudném roce 1938 zastihl generála Gajdu v Praze, a chod dějin by se ubíral úplně jiným směrem…
To už se dnes nedovíme, vzpomenout na statečného člověka ale můžeme. A to na syna i otce, který podle lelekovské školní kroniky odešel na odpočinek v r. 1912, aby se po krátkém pobytu ve svém rodišti – Doubravníku – vrátil dožít do Lelekovic. Jak kronika uvádí, Antonín Pleský zemřel v r. 1916 *následkem ran válečných v rodině a persekuce rakouské*. Ještě třicet let po smrti věnovaly jeho dcery k uctění jeho památky lelekovské škole peněžitý dar 2 000 Kč. Těžko říct, jestli se vlastenectví rodu Pleských do našich krajů ještě někdy vrátí…

Daniela Hrušková

Dobrý den,
obracím se na vás jako zakladatel a ředitel neziskové organizace Naděje na kolech, z.ú.
Jako dobrovolníci si klademe za cíl umožnit nevyléčitelně nemocnému, imobilnímu pacientovi vyrazit na výlet do přírody, na kulturní památku, sportovní akci, koncert oblíbeného hudebníka či divadelní představení. Navštívit rodinu, oblíbené místo nebo kolegy v práci. Ještě jednou cítit vůni lesa, vidět západ slunce, naposledy na sebe nechat padat kapky letního deště či sněhové vločky. To vše ve speciálně upravené sanitce a díky dárcům bezplatně. Služba je určena lidem každého věku po celé ČR, zejména však na Moravě.

Libor Poslušný

Snad i vy víte o někom, kdo by rád služby organizace využil. Kontakty:

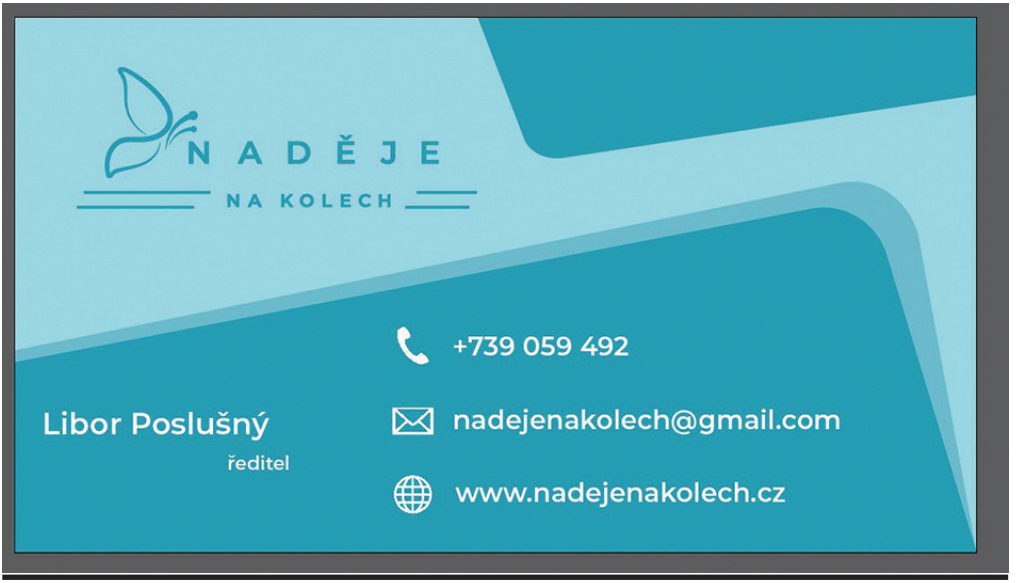

Zpravodaj obce Česká. Ev. č. MK ČR E 21297. Neprodejné! Vydává OÚ Česká nákladem 420 výtisků. Připomínky a podněty: e-mail hruskadada@seznam.cz nebo tel. 605 121 428 (D. Hrušková) nebo doručte na OÚ Česká. Redakční úpravy vyhrazeny. Za dodané hotové plakáty odpovídají autoři.

Uzávěrka dalšího čísla: 30. listopadu 2024